
● **Newsletter CEC: Iunie 2014** ●

Cuprins:

- *Alegerile prin ochii copiilor.....2*
- *Comisia Electorală Centrală a suspendat desfășurarea acțiunilor de organizare și desfășurare a referendumului privind revocarea primarului comunei Seliște, raionul Orhei.....3*
- *O delegație a Comisiei Electorale Centrale a participat la observarea alegerilor locale din Georgia.....4*
- *Cetățenii moldoveni din străinătate se pot înregistra on-line pentru a participa la alegerile parlamentare din toamna anului 2014.....5*
- *Evaluarea Planului strategic al CEC pentru anii 2012-2015.....6*
- *În luna iunie, CICDE a desfășurat seminare de instruire în 7 raioane ale țării.....7*
- *Reprezentanții CICDE au efectuat o vizită de studiu în Georgia.....8*
- *O nouă ședință a Clubului de discuții electorale a fost organizată pe tema egalității de gen în alegeri.....9*
- *O delegație a Comisiei Electorale Centrale a participat la cea de-a XI-a ediție a Conferinței europene a autorităților electorale.....10*
- *Reprezentanții CEC au participat în cadrul unei instruiți în domeniul drepturilor omului „Grupuri speciale de alegători”.....11*

Newsletter CEC: Iunie 2014

Alegerile prin ochii copiilor

La data de 6 februarie curent CEC a lansat concursul de desen „Primul vot”, cu ocazia Zilei internaționale a alegerilor. Obiectivele concursului au vizat informarea tinerilor privind dreptul lor de vot, sensibilizarea lor privind importanța votării pentru edificarea unei societăți democratice, identificarea și stimularea celor cu aptitudini creative și cunoștințe în domeniul aplicat, încurajarea cetățenilor de a participa la

alegeri.

La concurs au participat 94 elevi din clasele a VII-a – a XII-a, din instituțiile de învățământ din țară. O comisie din cadrul CEC a examinat și a apreciat lucrările conform următoarelor criterii:

- valoarea artistică;
- originalitatea lucrării;
- atractivitatea și claritatea mesajului desenului.

Astfel, la 3 iunie 2014, în cadrul acțiunii Zilei tînărului alegător, Comisia Electorală Centrală a premiat câștigătorii concursului de desen cu genericul „Primul Vot”.

Lucrările, inclusiv rezultatele concursului, au fost plasate pe site-ul oficial www.cec.md la [Galeria Foto](#) și pagina de pe Facebook.

Premiul I la Categoria clasele a VII-a – a IX-a a fost oferit:

- Florea Iulia, clasa a VII-a, Liceul Teoretic „Minerva”, Centrul de creație tehnică „Politehnic” Cercul „Design”, mun. Chișinău

Premiul II, Categoria clasele a VII-a – a IX-a:

- Pînzari Cristina, clasa a IX-a, Liceul Teoretic „Ștefan cel Mare”, Școala de Arte Plastice, or. Șoldănești

Premiul III, Categoria clasele a VII-a – a IX-a:

- Nichiforeac Daniel, clasa a VII-a, Liceul Teoretic „George Coșbuc”, mun. Bălți

Premiul I, Categoria clasele a X-a – XII-a

Newsletter CEC: Iunie 2014

- Pînzari Mihail, clasa a XII-a, Liceul Teoretic „Ștefan cel Mare”, Școala de Arte Plastice, or. Șoldănești

Premiul II, Categoria clasele a X-a – XII-a

- Bold Victoria, clasa a X-a, Liceul Teoretic „G. Coșbuc”, mun. Bălți

Premiul III, Categoria clasele a X-a – XII-a

- Gafin Valeria, clasa a XI-a, Liceul Teoretic „A. Mateevici”, Școala de Arte Plastice, or. Șoldănești

Mențiune s-a oferit următoarelor persoane:

- Belibov Mariana, clasa a VII-a, Școala de Arte Plastice, or. Șoldănești, pentru o lucrare destul de originală;
  - Galațchii Valeria, clasa a IX-a, Liceul Teoretic „A. Mateevici”, Școala de Arte Plastice, or. Șoldănești, pentru complexitatea, creativitatea și originalitatea lucrării, realizată hand-made.
- Acțiunea Ziua tînărului alegător a fost lansată în anul 2006 și, în prezent, se află la cea de-a noua ediție a sa. În acest an evenimentul se desfășoară sub genericul „Primul vot”.

Ziua tînărului alegător reprezintă o activitate anuală organizată și desfășurată în cadrul Comisiei Electorale Centrale. Scopul acesteia este de a face tinerii să înțeleagă importanța alegerilor și să-i mobilizeze să-și exercite dreptul de vot. Ediția din acest an face parte dintr-o amplă campanie de informare privind alegerile parlamentare ce vor avea loc la finele acestui an.

Comisia Electorală Centrală a suspendat desfășurarea acțiunilor de organizare și desfășurare a referendumului privind revocarea primarului comunei Seliște, raionul Orhei

La 13 iunie 2014, Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău a suspendat desfășurarea referendumului privind revocarea primarului comunei Seliște, raionul Orhei, stabilit pentru data de 15 iunie prin hotărîrea Comisiei Electorale Centrale nr. 2532 din 30 aprilie 2014. Asigurarea acțiunii a fost dispusă de instanță în baza demersului înaintat de primarul comunei Seliște.

În acest context, Comisia Electorală Centrală s-a convocat într-o ședință extraordinară la care a adoptat o hotărîre de suspendare a procesului de organizare și desfășurare a referendumului privind revocarea primarului comunei Seliște, raionul Orhei, din data de 15 iunie 2014. ([link](#))

Newsletter CEC: Iunie 2014

O delegație a Comisiei Electorale Centrale a participat la observarea alegerilor locale din Georgia

La invitația Comisiei Electorale Centrale din Georgia (CEC Georgia) în perioada 14-15 iunie 2014, o delegație a Comisiei Electorale Centrale a Republicii Moldova (CEC RM), din care au făcut parte domnul Vadim Moțarschi, membru al CEC, Cristina Angheli, șef al Direcției analiză și documentare, Liliana Voiticovschi, șef al Direcției financiare, și Nicolae Monastîrli, șef al Direcției tehnologii informaționale și gestionarea listelor electorale, a participat la observarea alegerilor locale din Georgia.

La 14 iunie curent, delegația noastră a avut o întrevedere cu președintele Comisiei Electorale Centrale din Georgia, doamna Tamar Zhvania, la care au fost prezenți 30 de reprezentanți ai autorităților electorale centrale din 13 țări: Azerbaidjan, Armenia, Kîrgîzstan, Kazahstan, Lituania, Olanda, Africa de Sud, Nepal, Coreea de Sud etc.

În cadrul întrunirii, președintele CEC din Georgia a făcut o scurtă prezentare a principalelor aspecte ce țin de organizarea și desfășurarea alegerilor municipale, precum și specificul campaniei electorale organizate pentru scrutinul din acest an. De asemenea, s-a referit în special la procedura de întocmire a proceselor-verbale privind totalizarea alegerilor și modalitatea de transmitere a datelor la CEC de către consiliile electorale de circumscripție.

Dna Tamar Zhvania a subliniat că scopul primordial al Comisiei Electorale Centrale din Georgia este de a asigura alegeri transparente, libere și corecte, iar în acest sens au fost întreprinse mai multe măsuri, menite să asigure buna organizare și desfășurare a scrutinului.

Pentru alegerile locale din 15 iunie curent, Comisia Electorală Centrală din Georgia a aprobat modelul a 3 tipuri de buletine de vot pentru alegerea organelor administrației locale. Buletinele de vot se disting după culoare, iar în total au fost tipărite ≈ 10 mln. de buletine. Listele electorale, buletinele de vot și plicurile speciale au fost distribuite birourilor secțiilor de votare de către consiliile electorale, cu o zi înainte de ziua alegerilor.

Mai multe detalii despre organizarea și desfășurarea scrutinului din 15 iunie curent, dar și despre această deplasare pot fi găsite pe pagina web a Comisiei, www.cec.md, compartimentul Relații Internaționale, rubrica [Deplasări](#).

Newsletter CEC: Iunie 2014

Cetățenii moldoveni din străinătate se pot înregistra on-line pentru a participa la alegerile parlamentare din toamna anului 2014

Cetățenii Republicii Moldova cu drept de vot care se află în străinătate se pot înregistra în prealabil on-line pentru alegerile parlamentare din 30 noiembrie. În acest scop, Comisia Electorală Centrală (CEC), în parteneriat cu Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene (MAEIE) și Biroul pentru Relații cu Diaspora (BRD), a lansat la 19 iunie, aplicația on-line pe www.alegator.md. Înregistrarea prealabilă a cetățenilor Republicii Moldova din străinătate va permite stabilirea concentrațiilor majore de alegători în vederea constituirii secțiilor de votare suplimentare. ([Galerie Goto](#))

Cetățenii moldoveni care se află peste hotarele țării sunt invitați să completeze la rubrica ”Înregistrare prealabilă”, pe pagina www.alegator.md, formularul de înregistrare și declarația electronică, prin care își exprimă voința de a participa la alegeri. Ulterior, alegătorul va primi confirmarea privind înregistrarea sa prealabilă la adresa de e-mail pe care a înscris-o în formular. Astfel, cu cât mai mulți cetățenii de peste hotare se vor înregistra on-line, cu atât urna de vot poate ajunge mai aproape de ei.

Pentru a aduce mai multă claritate și corectitudine în listele electorale, cetățenii de peste hotare vor fi automat radiați din lista de bază după locul de trai din Moldova. Această radiere temporară va fi valabilă doar pentru alegerile parlamentare din anul curent.

Perioada de înregistrare prealabilă va începe odată cu lansarea aplicației și se va încheia cu cel târziu 40 de zile înainte de ziua alegerilor.

BRD și MAEIE vor facilita diseminarea informației în diasporă despre posibilitatea de înregistrare prealabilă on-line a moldovenilor din străinătate. În același timp, MAEIE este responsabil de întocmirea listelor electorale înainte de alegeri și deschiderea birourilor electorale ale secțiilor de votare constituite în țările unde există misiuni diplomatice și consulare ale Republicii Moldova.

După finalizarea perioadei de înregistrare, informația privind numărul de cetățeni înregistrați în prealabil în străinătate va fi transmisă de către CEC Guvernului Republicii Moldova pentru luarea deciziei asupra necesității deschiderii secțiilor de votare suplimentare în afara misiunilor diplomatice și oficiilor consulare.

Datele colectate în urma înregistrării prealabile vor fi prelucrate exclusiv pentru organizarea și desfășurarea alegerilor. Acestea vor fi protejate în conformitate cu Legea nr. 133 din 8 iulie 2011 privind

---

● Newsletter CEC: Iunie 2014 ●

protecția datelor cu caracter personal și nu vor fi dezvăluite nici unei persoane sau instituții de stat din țară ori de peste hotare, cu excepția cazurilor stipulate expres de legislația în vigoare.

Informația despre statele și localitățile unde vor fi înființate secții de votare în străinătate, altele decât cele de pe lângă misiunile diplomatice și oficiile consulare, se va aduce la cunoștință publică îndată după determinarea acestora de către Guvern.

Regulamentul privind înregistrarea prealabilă a cetățenilor RM cu drept de vot aflați în străinătate poate fi accesat [aici](#).

Evaluarea Planului strategic al CEC pentru anii 2012-2015

La 20 iunie 2014, Comisia Electorală Centrală a evaluat implementarea Planului strategic în perioada 2012-2014. În cadrul evenimentului, a fost analizat gradul de implementare a obiectivelor strategice, au fost evidențiate problemele și provocările în realizarea obiectivelor strategice, dar au fost menționate și cele mai importante realizări, printre care:

- Implementarea Sistemului de Management al Calității și Securității Informației bazat pe standardele internaționale ISO/IEC 27001:2005 și ISO 9001:2008
- Consolidarea capacităților instituționale ale CEC
- Consolidarea independenței financiare
- Crearea și implementarea graduală a Registrului de Stat al Alegerilor, parte componentă a Sistemului Informațional de Stat „Alegeri”
- Revizuirea și actualizarea cadrului legal
- Îmbunătățirea imaginii CEC, colaborarea cu subiecții implicați în procesul electoral

De asemenea, a fost realizat conceptul de proiect al Planului strategic pentru anii 2016-2019, fiind schițate direcțiile strategice și obiectivele prioritare.

Evenimentul a avut loc la Costești, r-nul Ialoveni, și a fost realizat cu suportul Programului PNUD Pentru Democrație, implementat de către Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare și finanțat de către Guvernul Suediei. ([Galerie Foto](#))

Newsletter CEC: Iunie 2014

În luna iunie, CICDE a desfășurat seminare de instruire în 7 raioane ale țării

În luna iunie 2014, Centrul de Instruire Continuă în Domeniul Electoral pe lângă Comisia Electorală Centrală (CICDE) a organizat 66 seminare de instruire și a certificat 1500 de membri potențiali ai birourilor electorale ale secțiilor de votare (BESV) în 7 raioane ale țării.

Astfel, programul național de instruire și certificare a membrilor BESV a fost implementat în raioanele Cahul, Cantemir, Călărași, Căușeni, Ialoveni, Taraclia și Telenești. Participanții au fost desemnați de

către consiliile locale din aceste localități și de către partidele reprezentate în Parlament.

Seminarele de instruire și certificare a potențialilor membri BESV și-au atins obiectivele și au avut un impact pozitiv asupra participanților, care au apreciat ca fiind calitativ atât conținutul instruirii, cât și prestația facilitatorilor.

Spre exemplu, impresia Domicăi Rusu, participantă în cadrul seminarelor de instruire desfășurate în raionul Ialoveni: “Acest seminar a fost binevenit pentru toți potențialii membri BESV. În trecut nu se organizau așa seminare, însă noi vă mulțumim că la moment ați organizat și am aflat lucruri noi, necesare pentru participarea noastră ca membri în birourile electorale ale secțiilor de votare. Pe viitor, dorim să se mai organizeze astfel de seminare. Formatorii sunt bine pregătiți și am înțeles foarte bine conținutul instruirii. Le dorim succes mai departe și multă răbdare cu noi, participanții”.

Alina, participantă în cadrul seminarelor de instruire din raionul Căușeni, a menționat: "Este un seminar interesant, mai ales pentru că rar participăm la astfel de seminare. Am însușit care sunt cerințele față de un membru BESV și atribuțiile acestuia, deja depinde de noi cum vom implementa în practică cele aflate și cum ne vom descurca în diferite situații care s-ar putea ivi după constituirea BESV. Cât mai des să fie organizate astfel de seminare!"

Newsletter CEC: Iunie 2014

Reprezentanții CICDE au efectuat o vizită de studiu în Georgia

În perioada 20-25 mai curent, o delegație a Centrului de Instruire Continuă în Domeniul Electoral (CICDE) pe lângă Comisia Electorală Centrală (CEC), constituită din dna Olga Crivaia, contabil-șef, dna Cristina Cucurudza, specialist principal, dl Ion Melega, specialist coordonator și dl Igor Panfil, metodist, au efectuat o vizită de studiu în cadrul Centrului de Instruire și Reforme în Sistemul Electoral din Georgia.

Vizita de studiu a început cu o întâlnire cu directorul Centrului, Natia Zaalishvili, unde s-a făcut o prezentare asupra activității Centrului și Departamentului responsabil de instruire. Delegației

i s-a oferit oportunitatea să participe zilnic la diferite tipuri de seminare și instruiți pentru diferiți subiecți (reprezentanți ai mass-media, membri ai birourilor electorale ale secțiilor de votare etc.), de a discuta cu reprezentanții diferitor organe electorale în cadrul unor întâlniri bilaterale și multilaterale.

Dna Cristina Cucurudza, specialist principal CICDE, a apreciat pozitiv practica georgiană în acest domeniu: „Ne-am bucurat enorm de succesele realizate de această echipă creativă de profesioniști a Centrului. Au reușit să dezvolte programe de instruire pentru diferite grupuri de subiecți interesați, în deosebi mi-a plăcut proiectul comun cu 13 universități din Georgia, în care pe parcursul unui semestru, fiecare student are posibilitatea să urmeze cursul de drept electoral. Dacă studenții sînt interesați de acest subiect, își pot continua studiile la Clinica Juridică din cadrul Centrului de Instruire, unde sînt familiarizați cu practica din sistemul electoral”.

Vizita de studiu a delegației CICDE a consolidat relațiile dintre Centrul nostru și Centrul de Instruire și Reforme în Sistemul Electoral din Georgia, iar schimbul de experiență a fost unul productiv și util.

Newsletter CEC: Iunie 2014

O nouă ședință a Clubului de discuții electorale a fost organizată pe tema egalității de gen în alegeri

La 23 iunie 2014, Comisia Electorală Centrală a organizat o nouă ședință a Clubului de discuții electorale cu tema: „Egalitatea de gen în alegeri sau cât de importantă este participarea femeilor în procesul electoral”. La discuții au participat reprezentanți ai partidelor politice, societății civile, mass-media și ai partenerilor de dezvoltare ai CEC.

Subiectele propuse pentru discuții au vizat, în primul rând, cotele de reprezentare a femeilor în listele de candidați, programe de educație a electoratului și înțelegerea egalității de gen, instrumentele de extindere a reprezentării femeilor în procesul electoral. Mai multe detalii despre acest club de discuții pot fi găsite în raportul plasat pe pagina oficială a Comisiei, www.cec.md, la rubrica *Noutăți și evenimente*.

Acest eveniment a fost organizat cu suportul Programului PNUD Pentru Democrație, implementat de către Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare și finanțat de către Guvernul Suediei. ([Galerie Foto](#))

Newsletter CEC: Iunie 2014

O delegație a Comisiei Electorale Centrale a participat la cea de-a XI-a ediție a Conferinței europene a autorităților electorale

O delegație a Comisiei Electorale Centrale (CEC), condusă de președintele CEC, dr. Iurie Ciocan, a participat la lucrările celei de-a XI-a ediții a Conferinței europene a autorităților electorale, desfășurată în perioada 26-27 iunie 2014 la Helsinki, Finlanda.

Ediția din acest an s-a desfășurat sub genericul „Combaterea utilizării abuzive a resurselor administrative în procesul electoral”, evenimentul fiind organizat de Comisia Europeană

pentru Democrație prin Drept (Comisia de la Veneția) în parteneriat cu Parlamentul finlandez, Ministerul Justiției și Biroul național de audit din Finlanda.

Principalele teme care au fost abordate în cadrul conferinței au vizat cadrul juridic privind utilizarea resurselor administrative, metodele de prevenire, combatere și sancționare a utilizării abuzive a resurselor administrative în procesul electoral, rolul autorităților electorale în prevenirea și combaterea acestora.

Evenimentul a reunit peste 100 de participanți, reprezentanți ai 26 de țări, dar și ai unor instituții și organizații internaționale, precum Uniunea Europeană, Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa /Biroul pentru Democrație și Drepturile Omului (OSCE/BIDDO), Institutul Internațional pentru Democrație și Asistență Electorală (International IDEA) și Asociația Mondială a Autorităților Electorale (A-WEB).

Newsletter CEC: Iunie 2014

Reprezentanții CEC au participat în cadrul unei instruirii în domeniul drepturilor omului „Grupuri speciale de alegători”

La 30 iunie curent, reprezentanții Comisiei Electorale Centrale (CEC) au participat în cadrul unei instruirii în domeniul Drepturilor Omului cu genericul „Grupuri speciale de alegători”. De asemenea, la această întrunire au participat reprezentanți ai organizațiilor non-guvernamentale și ai partenerilor de dezvoltare ai CEC.

În cadrul instruirii, s-a discutat despre specificul realizării drepturilor electorale de către mai multe categorii de alegători, și anume persoane cu dizabilități,

persoane aflate în detenție, femei, tineri, alegătorii rezidenți în teritorii / zone care de facto nu se află sub jurisdicția autorităților guvernamentale, despre votul de familie, precum și standardele internaționale de realizare a acestora.

Prezentarea a fost susținută de către consultantul internațional PNUD, Victor Carlos Pascual Planchuelo.

În cadrul instruirii, Victor Carlos Pascual Planchuelo a vorbit despre bunele practici la nivel internațional, despre situația alegătorilor cu necesități speciale din lume în privința participării la procesul electoral. De asemenea, a menționat și o serie de recomandări actorilor-cheie implicați în procesul electoral în vederea asigurării accesului mai multor categorii de alegători la acest proces, în condiții de egalitate cu ceilalți cetățeni.

Consultantul internațional a prezentat câteva practici internaționale din perspectiva accesibilității informațiilor și tehnologiilor utilizate. A acordat o mare atenție prevederilor legale internaționale în domeniul electoral.

Acest eveniment a fost organizat cu suportul Programului PNUD Pentru Democrație, implementat de către Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare și finanțat de către Guvernul Suediei. ([Galerie Foto](#))